Εφημερίδα των Συντακτών, 14.5.2016, των Δημήτρη Ψαρρά & Τάσου Κωστόπουλου

Την περασμένη Δευτέρα (9.5.2016) η γερμανική εφημερίδα «Ντι Βελτ» φιλοξένησε ένα ασυνήθιστα επιθετικό κείμενο με στόχο τρεις εξέχοντες Γερμανούς ιστορικούς, ειδικευμένους στην ιστορία του εθνικοσοσιαλισμού, του Χάγκεν Φλάισερ, του Καρλ Χάιντς Ροτ και του Κριστόφ Σμινκ-Γκουστάβους.

Αφορμή για την επίθεση ήταν ένα κείμενο των τριών αυτών ιστορικών, με το οποίο ανατρέπεται ο πρόσφατος ισχυρισμός ενός άλλου Γερμανού ιστορικού, του Χάιντς Ρίχτερ, ότι δεν χρωστάει η Γερμανία πολεμικές επανορθώσεις στην Ελλάδα, αλλά η Ελλάδα στη Γερμανία! Οι τρεις ιστορικοί παραχώρησαν στην «Εφ.Συν.» την άδεια να μεταφράσει και να παρουσιάσει το κείμενό τους που δημοσιεύτηκε στο επιστημονικό περιοδικό Zeitschrift für Geschichtswissenschaft (64, 2016, 4), ώστε να πληροφορηθεί και το ελληνικό κοινό τη σχετική συζήτηση και να κρίνει.

Το είδος της ιστοριογραφίας του Χάιντς Ρίχτερ είναι βέβαια γνωστό και στην Ελλάδα και δεν μπορεί να αποτελέσει γι' αυτόν δικαιολογία η κωμικοτραγική υπόθεση της δίωξής του στη χώρα μας με βάση τον αντιρατσιστικό νόμο.

Από την πρώτη μέρα ταχθήκαμε εναντίον αυτής της δίωξης, ξεκινώντας από την πάγια θέση αρχής ότι δεν μπορούν να λύνονται ζητήματα ιστορικής έρευνας στις αίθουσες των δικαστηρίων.

Ομως διατηρήσαμε εξαρχής τις επιφυλάξεις μας για τα κείμενα και τις έρευνες του κ. Ρίχτερ, που μοιάζουν να προσαρμόζονται σ’ εκείνον που κάθε φορά απευθύνονται και να υπηρετούν κάθε φορά ποικίλες σκοπιμότητες (βλ. «Αντιρατσιστική» εθνική λογοκρισία- «Ιός» 18/4/2015).

Το τελευταίο επεισόδιο στην προκλητική ιστοριογραφία του Ρίχτερ ξεπερνά ασφαλώς κάθε προηγούμενο.

Και η απροκάλυπτη απόπειρά του να απαλλάξει τη σημερινή Γερμανία από τις ευθύνες που της έχει κληροδοτήσει η περίοδος του ναζισμού, τον οδηγεί στην ωραιοποίηση του ίδιου του Τρίτου Ράιχ και στη συκοφάντηση όσων επιμένουν στις αξιώσεις επανορθώσεων και πρώτα απ’ όλα των Ελλήνων.

Ζούμε καθώς φαίνεται σε μικρογραφία μια επανάληψη της περιβόητης «διαμάχης των ιστορικών» (Historikerstreit) που συντάραξε τη Γερμανία τη δεκαετία του 1980, όταν επιχειρήθηκε από σοβαρούς κατά τα άλλα ιστορικούς η αναθεώρηση της ιστορίας του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου και η σχετικοποίηση των ευθυνών της ηγεσίας του Τρίτου Ράιχ για τις καταστροφές και τα εγκλήματα του ναζισμού.

Σε μεγάλο βαθμό και εκείνη η συζήτηση είχε διεξαχθεί μέσω αρθρογραφίας σε μεγάλες εφημερίδες με εξέχουσες προσωπικότητες, από τη μια πλευρά τον Ερνστ Νόλτε και από την άλλη τον Γιούργκεν Χάμπερμας.

Μόνο που σήμερα το ζήτημα δεν είναι, βέβαια, απλά «ιστορικό» ή «επιστημονικό».

Οπως διαφαίνεται από τον προσωπικό τόνο που έχουν οι επιθέσεις κατά των τριών ιστορικών, το κείμενό τους έθιξε κάτι πολύ βαθύτερο, που έχει άμεση σχέση με την τρέχουσα πολιτική της Γερμανίας.

Αλλωστε το ίδιο το γερμανικό υπουργείο Εξωτερικών κάλεσε τον περασμένο Νοέμβριο τον Ρίχτερ να εκθέσει τις απόψεις του σε κλειστή συγκέντρωση αξιωματούχων, ενώ τον Φεβρουάριο πολλά «σοβαρά» γερμανικά μέσα ενημέρωσης επιδόθηκαν σε κανονική καμπάνια προκειμένου να προβάλουν την άθλια «θεωρία» του Ρίχτερ, πως η Ελλάδα χρωστάει στη Γερμανία για την περίοδο της Κατοχής.

Το άρθρο της «Ντι Βελτ»δεν κρύβει την πολιτική διάσταση της υπόθεσης. Το αντίθετο μάλιστα.

Αποδίδει στους τρεις ιστορικούς πως είναι «προκατειλημμένοι», «φιλέλληνες» και, το χειρότερο, «φίλοι του Τσίπρα»... Κι αυτό, μόνο και μόνο επειδή τολμούν ν’ αμφισβητήσουν τα αρνητικά στερεότυπα για τον ελληνικό λαό που έχουν επιβληθεί στην κοινή γνώμη της Γερμανίας τα τελευταία χρόνια, ακόμα και πριν από το ξέσπασμα της κρίσης. Οι τρεις ιστορικοί στηρίζονται σε βαθιά γνώση των πρωτογενών πηγών, τις οποίες εξάλλου εκθέτουν αναλυτικά στις εργασίες τους.

Και τι έχει να απαντήσει η «Ντι Βελτ»;

Οτι ο Χάγκεν Φλάισερ είναι κάτοχος ελληνικού διαβατηρίου –πράγμα φυσικό, εφόσον εδώ και πολλά χρόνια έχει ως δεύτερη υπηκοότητα την ελληνική. Επιπλέον του καταλογίζεται πως είναι καθηγητής στο ελληνικό Πανεπιστήμιο –και κατά συνέπεια «ζηλεύει» τον Ρίχτερ, που είναι καθηγητής σε γερμανικό.

Χειρότερη μεταχείριση επιφυλάσσεται στον Καρλ Χάιντς Ροτ, μια εμβληματική μορφή του κινήματος του '68. Η «Ντι Βελτ» τού καταλογίζει ότι είναι και γιατρός (κατά συνέπεια δεν είναι σοβαρός ιστορικός), ότι υπέστη διώξεις την περίοδο του κυνηγιού των μαγισσών, τη σκοτεινή δεκαετία του '70, καθώς και ότι κάποιοι τον κατηγόρησαν για σχέσεις με τη Στάζι.

Οσο για τον Σμινκ-Γκουστάβους, αυτός κατηγορείται επειδή δεν βρέθηκαν στις βιβλιοθήκες παρά «μόνο» 16 τόμοι με την υπογραφή του. Το ύστατο «επιχείρημα» της «Ντι Βελτ» είναι ότι βουλευτές του κόμματος της Αριστεράς (Die Linke) κατέθεσαν ερώτηση, με την οποία ζητούσαν να ενημερωθούν για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διενεργήθηκε η «ενημέρωση» σε αξιωματούχους του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών από τον Ρίχτερ και αν η γερμανική κυβέρνηση υιοθετεί τις θέσεις του για το ελληνικό χρέος.

Με την αναφορά αυτή, η εφημερίδα υπαινίσσεται ότι τελικά η Αριστερά είναι εκείνη που θέτει ζήτημα επανορθώσεων και

Phoca PDF

κατά συνέπεια όσοι ιστορικοί επιβεβαιώνουν τη βασιμότητα των ελληνικών αξιώσεων είναι απλά... αριστεροί.

Υποσημειώνεται πάντως εδώ πως αυτή η μακαρθική διάκριση μεταξύ «αριστερών ιστορικών» και (απλώς) «ιστορικών» έχει εισαχθεί πρόσφατα και στην αντίστοιχη ενδοελληνική δημόσια συζήτηση για τη δεκαετία του ’40, από το εκλαϊκευτικό εγχειρίδιο των καθηγητών Στάθη Καλύβα και Νίκου Μαραντζίδη.

Στην απάντησή της προς την Die Linke, η γερμανική κυβέρνηση απέφυγε πάντως να ταυτιστεί με τον Ρίχτερ.

Ναι μεν επαναλαμβάνει την πάγια θέση της ότι δεν τίθεται ζήτημα επανορθώσεων, σε όλες όμως τις συγκεκριμένες ερωτήσεις (λ.χ. για το εμπορικό ισοζύγιο μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας επί Κατοχής ή για τον χρυσό που λήστεψαν από τα θύματά τους οι κατακτητές) απαντά στερεότυπα πως *«αυτά είναι ζητήματα που θα λύσει η ιστορική έρευνα»*.

Αλλά αυτό ακριβώς λένε και οι τρεις ιστορικοί, όσο κι αν το συμπέρασμά τους δεν αρέσει στο γερμανικό υπουργείο Οικονομικών.

Πηγή: Εφημερίδα των Συντακτών

Phoca PDF